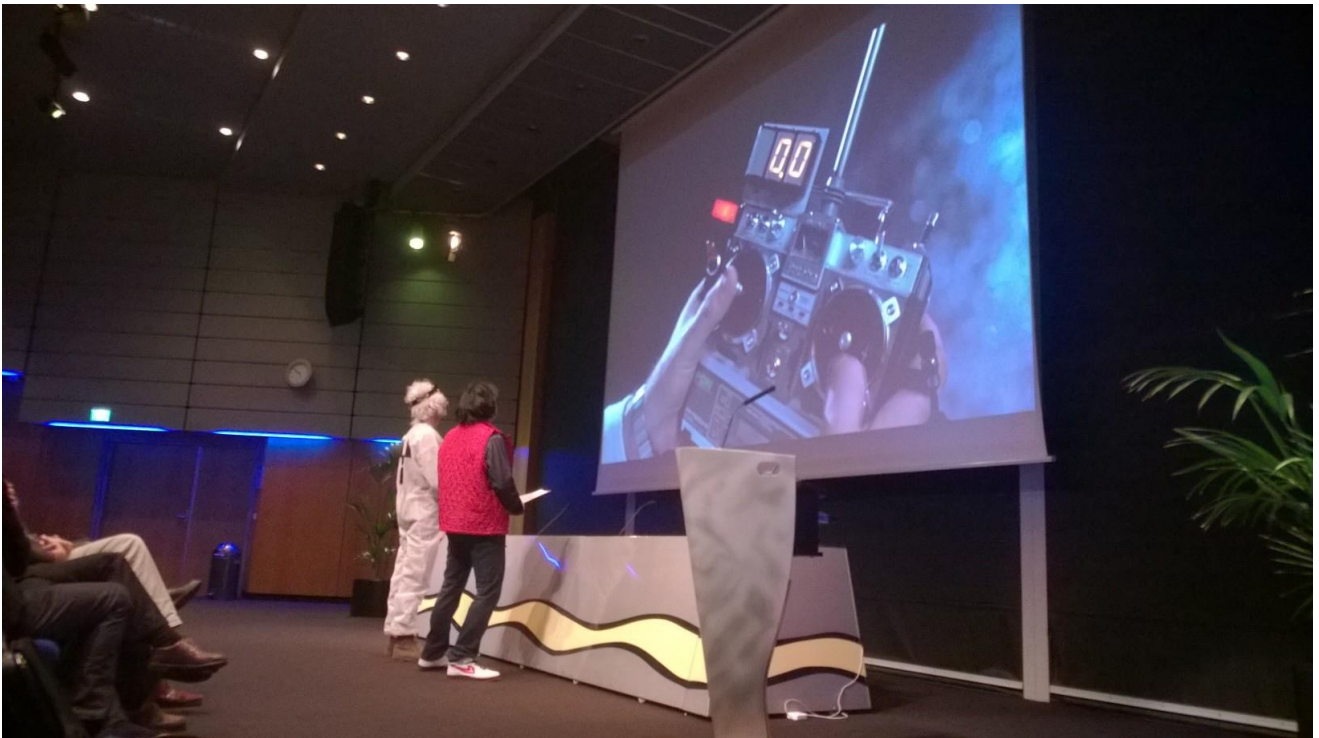

Symposium 'Back to the Future'

ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de afdeling psychosen van het Universitair Centrum Psychiatrie (UMCG)

Donderdag 23 oktober 2014 vond het symposium Back to the Future plaats in het UMCG. Op deze dag werd teruggeblikt op het 25-jarig bestaan van het UCP (Universitair Centrum Psychiatrie). Ook werd er vooruit gekeken. Hoe is er in al die jaren gewerkt en hoe zullen de behandelingen er in de toekomst uit gaan zien? Ruim 450 mensen hadden zich aangemeld voor het symposium dat plaatsvond in de blauwe zaal in het UMCG. Bij het ochtendprogramma werd er teruggeblikt op het psychosenonderzoek van de afgelopen 25 jaar. Daarna was het tijd om vooruit te blikken naar hoe het psychosenonderzoek er in de komende 25 jaar uit zal zien. Tijdens het middagprogramma was er ruimte voor een kennismarkt, waren er posterpresentaties, workshops en onderzoekspresentaties.

Fons Tholen, lid van het Dagelijks Bestuur van het UCP, opende het symposium en stipte aan dat het aantal bedden in de laatste jaren flink is teruggeschroefd. Ook is de diagnostiek verbeterd en is er begonnen met trajectbegeleiding, het begeleiden van patiënten naar betaald werk. Andere positieve ontwikkelingen zijn het ontstaan van de zogenaamde lotgenotengroep, de implementatie van cognitieve gedragstherapie en het

organiseren van familieavonden. Uit onderzoek onder cliënten blijkt dat de tevredenheid over de geleverde zorg groot is. Tot slot schetste Tholen de plannen voor nieuwbouw waarin rekening zal worden gehouden met de behoeften van patiënten. De volgende spreker was Cees Slooff, een van de oprichters van de afdeling Psychosen. Slooff bedankte allereerst de vele medewerkers die hebben bijgedragen aan het leveren van de gevraagde zorg. Slooff bracht naar voren dat het ontwikkelen van richtlijnen in de psychiatrie heeft bijgedragen aan betere zorg. Ook de verbetering van de maatschappelijke positie van patiënten en hun familieleden werd een belangrijk doel. Verder stipte Slooff aan dat het werken met wetenschappelijke modellen het bewustzijn van handelen in de zorgverlening hebben verbeterd. Hierna was het woord aan Richard Bruggeman, hoofd van het Rob Giel Onderzoekcentrum. Bruggeman heeft zich met twee belangrijke vragen bezig gehouden: met het

BACK ←
TO THE FUTURE

voorschrijven van medicatie en suïcide binnen de psychiatrie. Het aantal suïcidegevallen is van 10% naar 3% gedaald. Verder hebben de aandacht voor negatieve symptomen (het gebrek aan initiatief bij patiënten) en het voorschrijven van de bijbehorende behandeling en medicatie in de laatste jaren veel aandacht gekregen. Ook het begeleiden naar werk is onderdeel geworden van het behandelpakket. Rikus Knegtering nam daarna het woord. Volgens Knegtering vormt het goed voorschrijven van medicijnen de basis van een goede behandeling. Kanttekening is daarbij dat medicijnen gevolgen aanpakken, maar niet de oorzaak van stoornissen. Knegtering vroeg ook aandacht voor het feit dat het zoeken naar een menswaardige rol in de samenleving voor een patiënt misschien wel een belangrijkere interventie is dan het voorschrijven van medicijnen. Knegtering ging ook in op de biologische mechanismen die kunnen bijdragen aan het ontstaan van een psychose, hoewel er nog geen concrete oorzaken zijn aan te wijzen. Er zijn aanwijzingen dat het krijgen van een psychose samenhangt met de productie van bepaalde stoffen (bijvoorbeeld dopamine) in de hersenen. Knegtering sloot af met het advies om bij het diagnosticeren van patiënten aan te sluiten bij theorieën die iets zeggen over het ontstaan van de psychose. De laatste spreker voor de pauze was André Aleman. Aleman hield een interessante beschouwing over de werking van onze hersenen en wat er naar alle waarschijnlijkheid gebeurt in de hersenen bij mensen die last hebben van psychosen. In de toekomst zouden behandelingen afgestemd kunnen worden op wat er precies in de hersenen gebeurt. Ook het ontbreken van ziekte-inzicht en het lastig komen tot activiteiten (apathie) kan wellicht herleid worden tot de werking van de hersenen.

Was het eerste deel van het symposium nog gericht op de afgelopen 25 jaar, na de pauze werd er vooruitgeblikt op de komende 25 jaar. Wim Veling hield een toespraak over virtuele behandelingen bij een psychose. Angst kan bijvoorbeeld goed behandeld worden met virtuele behandelingstechnieken, waarbij de patiënt geconfronteerd met computerbeelden die de 'angstsituatie' nabootst. Bij een psychose kunnen bijvoorbeeld situaties waarbij patiënten geconfronteerd worden met andere mensen in een sociale context worden nagebootst. Er dan gekeken worden naar de mate waarin mensen stress ervaren, of de mate waarin

ze achterdochtig zijn. Frank van Es hield een voordracht over vroegdetectie bij psychosen. Een minderheid van mensen die vroeg in hun leven psychische klachten krijgen zal ook daadwerkelijk een psychose ontwikkelen. Wel is het van belang om mensen vroeg te screenen zodat er vroeg ingegrepen kan worden. Van Es benadrukte dat in de algemene bevolking veel mensen in meer of mindere mate een keer psychische klachten kunnen ervaren. Daarom zou er in de psychiatrie ook sprake moeten zijn van een 'normaliserend' taalgebruik. Marieke Wichers was de laatste spreker bij het programma. Wichers legde in haar verhaal de nadruk op het samengaan van symptomen bij stoornissen. Vaak is het zo dat bepaalde klachten te herleiden zijn tot andere klachten. Stress kan bijvoorbeeld ontstaan door angst en dit zou weer kunnen leiden tot bijvoorbeeld paranoïde gedachten. Wigman probeert in haar onderzoek een netwerk van klachten in kaart te brengen. De ontwikkeling van een psychose zou dan wellicht beter begrepen kunnen worden. Een persoons-specifieke interventie zou dan in de toekomst tot de mogelijkheden behoren.

Na het ochtendprogramma stond er een uitgebreide lunch op het programma. Verder waren er in de Fonteinpatio van het UMCG een posterpresentatie en een kennismarkt. Hier konden onderzoekers zich presenteren maar ook patiëntenverenigingen en andere betrokkenen. Na de lunch was het tijd voor workshops en onderzoekspresentaties van jonge, ambitieuze onderzoekers. Al met al was het voor alle betrokkenen en aanwezigen een leerzame dag. Voor behandelaren en hulpverleners was het zeer interessant om kennis te nemen van de huidige stand van zaken met betrekking tot onderzoek en behandeling in het UCP. Ook voor patiënten en familieleden was dit symposium meer dan de moeite waard. Dat er door alle betrokkenen bij het UCP keihard gewerkt wordt om deze mensen een steun in de rug te geven, moet een goed gevoel geven. De middag werd dan ook afgesloten met een kwinkslag. Cabaretier Anne Jan Toonstra bracht de zaal tot een paar keer toe flink aan het lachen. Een leuke afsluiting van een interessant symposium.

Rudi Diekstra

BACK
TO THE FUTURE